

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamljene števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Zaprisega novega skupnega finančnega ministra.

DUNAJ 21. Cesar zaprišeže novoimenovanega skupnega finančnega ministra dr. vit. Bilinskega jutri predpoludne.

Novi minister za unanje stvari.

DUNAJ 21. Odstopajoči skupni finančni minister baron Stefan Burian izroči uradne posle novoimenovanemu finančnemu ministru dr. Levu vit. Bilinskemu v petek dne 23. t. m. Načelnik deželne vlade za Bosno in Hercegovino armadni inšpektor FZM Potiorek in civilni adlatus baron Benko sta poslala baronu Burianu brzojavki, v katerih mu izražata svojo hvaležnost in spoštovanje.

DUNAJ 21. Ruski ministerski predsednik Kokovcev in ruski minister za unanje stvari Sasonov sta čestitala grofu Berchtoldu povodom njegovega imenovanja ministrom za unanje stvari.

Pogreb pok. grofa Aerenthala.

DUNAJ 21. Italijanski poslanik vojvoda D'Avarna je v imenu ministra za unanje stvari markiza di San Giuliano položil venec na krsto grofa Aerenthala.

DUNAJ 21. (Izv.) Jutri popoldne se bo vršil pogreb grofa Aerenthala. Pogreba se udeležijo tudi sto članov ogrskega parlamenta, na čelu jim ogrski ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary. Novi zunanji minister grof Berchtold se udeležijo sprave in spremi truplo na Češko v Doksane, kjer se izvrši končni slovesni pogreb.

DUNAJ 21. Nemškega cesarja bo na pogrebu pokojnega grofa Aerenthala zastopal nemški poslanik na Dunaju Tschirsky, španskega kralja španski poslanik markiz de Herera.

DUNAJ 21. Italijanski kralj Viktor Emanuel je dal položiti danes venec na krsto pokojnega grofa Aerenthala, tako tudi bavarski princ-regent Luitpold; razun tega so dali še položiti venec vojvoda in vojvodinja Cumberland, ogrska poslanska zbornica itd.

BUDIMPEŠTA 21. Ogrska vlada in obe zbornici državnega zbora se v obilnem številu udeležijo pogreba pokojnega grofa Aerenthala. Ogrsko vlado bodo zastopali: ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary, naučni minister grof Ivan Zichy in poljedelski minister grof Bela Serenyi. Nadalje se poda na Dunaj deputacija poslanske zbornice, ki jo bo vodil zbornični predsednik Navay in kateri se pridruži nad 30 poslancev. Razun tega se udeležijo pogreba 25 členov magnatske zbornice pod vodstvom višjega dvornega maršala grofa Zichy-ja. Tudi vsi ogrski dvorni dostojanstveniki pojdejo na pogreb.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 21. Posl. grof Apponyi je na današnji seji interpeliral ministerskega predsednika glede vzroka odstopa skupnega finančnega ministra barona Buriana. — Poslanec Polonyi je v svojem govoru pojašnjeval potrebo, da se uredi pripadnost Bosne. Govornik je izjavil, da ni nikdar smatral prioritete volilne reforme za drugo, nego za orožje, da se vrže obrambno reformo. (Pohvala na levi.) — Nato je bila razprava prekinjena. Posl. Stefan Papp (Romun) je interpeliral v stvari relegacije

grško-katoliških bogoslovcev iz rimsko-katoliškega semenišča v Velikem Varadinu. Nato je grof Appanyi utemeljeval svojo interpelacijo. Prihodnja seja v petek.

Delegacije bodo sklicane sredi aprila.

DUNAJ 21. „Neues Wiener Tagblatt“ poroča, da se v parlamentarnih krogih sodi, da se delegacijsko zasedanje radi ministerskih sprememb ne bo vršilo meseca marca, ampak da bodo delegacije sklicane v drugi polovici aprila, ko se zopet otvori državni zbor in da bodo dolgo zborovale istočasno kakor avstrijska zbornica.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 21. Nemški državni zbor je včeraj nadaljeval razpravo o proračunu in končal prvo čitanje. Proračun je bil odkazan proračunski komisiji. Od raznih strank stavljeni predlogi, naj se spremeni poslovnik, so bili brez debate izročeni pojačeni poslovniški komisiji.

BEROLIN 21. Zbornica je razpravljala interpelacijo napredne ljudske stranke in socijalnih demokratov glede odprave carine na koruzo in ječmen za krmo, in glede suspenzije oziroma odprave carine na krompir.

Državni tajnik Deibrick je v svojem odgovoru na interpelacijo izjavil, da so proti začasni odpravi carine na krmo načelni pomisleki. Današnje cene za krompir so resne narave. Cene mesa se vendar niso spremenile od minole spomladi. Cene svinjskemu mesu so celo padle. O kakem pomanjkanju mesa ne more biti govora. — Začetkom današnje seje je sporočil predsednik, da je došlo okoli 80 volilnih protestov. Protesti so bili izročeni tozadevni komisiji. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

BEROLIN 21. 218 državnozbornskih volitev je bilo proglašanih veljavnimi. O ostalih 99 se ni še odločilo.

Črnogorski kralj Nikola v Berlinu.

BEROLIN 21. Črnogorski kralj je sinoči s princem Petrom in svojim spremstvom odpotoval iz Berlina. Pred odhodom je kralj vsprejel ruskega poslanika v avdijenci. Kralj Nikolaj se preko Trsta poda naravnost na Cetinje.

Nemiri v Sarajevu.

SARAJEVO 20. (Izv.) V današnji seji bosensko-hercegovskega deželne zbora je prišlo ob priliki debate o predlogu posl. Džamonje v zadevi nedeljskih demonstracij do zelo burnih prizorov. Prišlo je namreč do neljubega spopada med hrvatskimi in srbskimi poslanci.

Poslanec Džamonja je ostro napadal vlado in njene organe ter policijo zaradi nekorektnega postopanja ob priliki nedeljskih demonstracij in je končno predlagal resolucijo, katera pozivlja vlado, da izvede radikalno organizacijo policije in predloži čim najprej deželnemu zboru tozadevno zakonsko predlogo. Druga njegova resolucija pozivlja vlado, da takoj uvede disciplinarno preiskavo proti odgovorni policiji in prizadejim vladnim funkcionarjem.

Civilni adlatus deželne vlade baron Benko je v imenu vlade izrazil globoko obžalovanje na žalostnih nedeljskih dogodkih in je izjavil, da je takoj odredil najstrožjo preiskavo. Zavrčal je predgovornikove napade na vlado in je posebno obsojal udeležbo šolske mladine pri demonstracijah,

dvajset do petindvajset mož, osmero do desetero odločnih fantov, ki bi neke lepe noči pobili straže in odvedli jetnike?

„Bah!“ je rekel Maurice, „ali ne vidiš, občan, da je to sredstvo napačno, kajti pred tremi tedni so se ga hoteli poslužiti, toda ni se jim posrečilo.“

„Da,“ je odvrnil Morand, „ali samo zato, ker je bil nekdo izmed aristokratov, ki so tvorili patroljo, tako nepreviden, da je izustil sumljivo besedo „gospod.“

„In potem,“ je dejal Maurice, ki je hotel na vsak način dokazati, da ima republika dobro policijo, „zato, ker je bila policija že obveščena o povratku viteza iz Rdeče hiše v Pariz.“

„Bah!“ je vskliknil Dixmer.

„Ali je vedela, da se nahaja vitez iz Rdeče hiše v Parizu?“ je vprašal Morand hladno. „Ali je tudi vedela, na kak način je bil prišel tja?“

„Popolnoma natančno.“

„Ah, vraga!“ je pripomnil Morand in se sklonil naprej, da bi pogledal Mauricea. „Zelo rad bi zvedel to; doslej nismo čuli o tem nič gotovega. Toda Vi, občan, Vi, tajnik ene najvažnejših sekcij v Parizu, Vi ste gotovo bolje poučeni.“

„Seveda,“ je odvrnil Maurice, „to, kar vam sedaj povem, je gola resnica.“

češ da se je šolska mladina tu zlorabljala v politične namene.

Izvajanjem vladnega zastopnika so sledili hrupni ugovori hrvatskih poslancev, nato pa je srbski poslanec Grgić povdarjal, da demonstracije niso izbruhle spontano, temveč da so bile pripravljene, kar je izrazilo burne proteste hrvatskih poslancev. V zbornici je nastal velikanski hrup, ki se je podelil šele po daljšem času.

Končno je zbornica soglasno sprejela resolucijo, ki jo je predlagal poslanec Džamonja.

Angleško-ruski sporazum.

BEROLIN 21. (Izv.) V političnih krogih se poudarja, da so dogovori med Anglijo in Nemčijo, ki so se vršili v zadnjem času, dosegli popoln uspeh. V najvažnejših političnih vprašanjih se je dosegel popoln sporazum. Ta sporazum bo imel, kakor se zatrjuje v poučenih krogih, dalekosežne posledice.

Grof Witte.

PETROGRAD 21. Bivši ruski ministerski predsednik grof Julij Witte se popolnoma odtegne političnemu življenju, ter prevzame predsedstvo nekega velikega denarnega zavoda.

Dijamantna poroka nadvojvode Rajnerja.

DUNAJ 21. Danes sta nadvojvoda Rajner in nadvojvodinja Marija praznovala svojo dijamantno poroko. Ob 10. uri se je v veliki dvorani nadvojvodske palače, spremenjene v kapelo, vršila primerna cerkvena slovesnost. Navzoč je bil tudi cesar. Sinoči je bil videnski okraj razsvetljen.

Botra novega avstrijskega dreadnoughta.

DUNAJ 21. (Izv.) Za botro novega avstrijskega dreadnoughta „Tegetthofa“ je določil cesar nadvojvodinjo Blanko.

Priznanje kitajske republike.

DUNAJ 21. (Izv.) Kitajska vlada je naznanila avstrijski vladi in vsem drugim kabinetom izpremembo državne forme in zaprosila za priznanje nove vladavine.

Kitajska republika.

PEKING 20. Cesarska garda v Pekingu je dobila naslov republikanskih elitnih čet. Teroristične organizacije so se razšle. Provizorična kitajska ustava obsega 70 členov. Ustava je sestavljena po ustavi ameriških Združenih držav. Med dr. Sujatsenom in Juanšikajem vlada baje popolno soglasje. Juanšikaj je uradno naznanil dr. Suniatsenu, da se je cesarska dinastija odpovedala. Na to je Suniatsen brzojavno čestital Juanšikaju na njegovih vsehpeh ter mu takoj izjavil, da polaga čast začasnega predsednika kitajske republike in da se veseli, da zamore pozdraviti njega kakor prvega predsednika bodoče republike.

Angleška pred štrajkom premogokopov.

LONDON 20. Angleški proti generalni štrajku premogokopov. „Times“ poroča, da razpolaga organizacija premogokopov z 2,167.000 funti šterlingov (25 milijonov kron), s katero svoto bi premogokopi mogli vstrajati v štrajku vsaj štiri tedne. Tak dolg štrajk bi bil za Angleško katastrofalen. Vsa industrija bi zastala, mesta se ne bi moglo preskrbovati z živili in nastala bi lakota.

Zdelo se je, da so se vsi gostje, celo Genevieva, zelo zanimali za to, kar je imel povedati mladi mož.

„No, dobro!“ je dejal Maurice in je pripovedoval našim čitateljem že znani dogodek pri mestnih vratih, skoz katera se je vitez utihotopil v mesto s pomočjo neke priprosto oblečene ženske.

„Ah, ah!“ je rekel Morand, „res čudno je, o čemer nam tu pripovedujete; toda, ali je znano, kaj se je zgodilo z žensko?“

„Ne, zginjila je, in nihče ne ve, kdo je in kaj je.“

Tovariš občana Dixmerja in Dixmer sam sta jela svobodneje dihati. Genevieva je poslušala to povest blede, nepremična in nema.

„Toda, kdo more reči,“ je dejal občan Morand hladno, kakor vedno, „kdo more reči, da se je nahajal rdeči vitez med patroljo, ki je spravila ves Temple pokoncu?“

„Eden mojih prijateljev, neki uradnik, ki je imel ta dan službo v Templu, ga je spoznal.“

„Kakšen pa je pravzaprav ta vitez?“ „Mož pet- do šestindvajsetih let, majhen, plavalas, prijetnega obraza, lepih oči in krasnih zob.“

Sledil je globok molk.

Ženska proti poslancu.

BRNO 21. (Izv.) Državno pravdnništvo je dvignilo obtožbo proti šivilji Bartušekovi, ki je poslancu Pokornemu, znanemu protiklerikalcu, poslala grozljivo pismo, da mu zažge hišo. Obtožba obdolžuje obtoženko zločina izsiljevanja.

Predrzen rop na železnici.

DUNAJ 21. (Izv.) Iz New-Yorka poročajo, da je na železnici New-York—St. Louis en sam ropar z revolverjem v roki prisilil 20 potnikov, da so mu izročili ves svoj denar. Oropal jih je za okrog 15.000 dolarjev.

Pustni izgredi.

KELMORAJN 21. (Izv.) Včerajšnji dan so se vršili tu velikanski izgredi. V metezu je bilo 30 oseb težko ranjenih in policija je aretirala nad 100 oseb.

Bern 21. Danes ob 5:45 zjutraj so predrli tunel pri bodoči postaji Jungfraujoch, 3457 metrov nad morjem.

Bombay 21. Včeraj popoldne je nastal ogenj na obali, kjer je bilo naloženih več tisoč bal bombaža. Škode je okoli 250.000 šterl. lir.

New-York 21. Neka brzojavka iz Meksike poroča: Glasom vesti iz Pueble, so skušali jetniki uiti iz tamošnje ječe. Unel se je boj med čuvaji in jetniki, pri čemer je bilo mrtvih 27 jetnikov in en čuvaj. Dvajset jetnikov je pa je pobegnilo.

Petrograd 21. V baltičkem morju v okolišju Rige razsaja silen sneženi metez. V Črnem morju so radi viharjev pretrgane zveze s Sebastopolom.

Pariz 21. Pomorski prefekt Toulonski dementeuje poročilo, da so na razbiti vojni ladiji „Liberte“ našli trupla.

New-York 21. V Hounstonu v Teksasu je izbruhnil danes velik požar, ki se je raztegnil na površje dolgo eno miljo. Pogorelo je mnogo hiš, iovaren in cerkev. Škode je pet milijonov dolarjev.

Kalkuta 21. „Remorker Chiuchow“ družbe Iilavagi se je razbil nekoliko milj od Rangoonu. Utonilo je okoli 50 oseb. Šodi se, da je vrtnec prevrnil ladijo.

Italijansko-turška vojna

Aretiran turški general?

RIM 21. Italijanski listi poročajo, da je v Bolonji bil aretiran nek turški general, ki je potoval po Italiji baje v špijonažke namene.

Italijanska dementija.

RIM 21. (Oficijelno.) Reuterjev biro je pred dvemi dnevi poročal, da se je 500 italijanskih vojakov izkrcalo na Farsanskih otokih v Rdečem morju. Ta vest je popolnoma neosnovana. Noben italijanski vojak ali mornar se ni izkrcal na onih otokih oz. na kaki drugi točki arabske obale Rdečega morja.

RIM 21. „Popolo Romano“ in drugi listi pravijo, da je popolnoma neresnično carigrasko poročilo, češ, da so Turki in Arabci dne 13. tekočega meseca napadli Derno in udri v dva forta, pri čemer so imeli baje Italijani velike izgube.

Nov italijanski načelnik generalnega štaba v Afriki.

RIM 21. Govori se, da postane general Salsa načelnik generalnega štaba ekspedicijskega zbora v Afriki.

„Ne!“ je rekel Morand, „zakaj pa Vaš prijatelj ni aretiral rdečega viteza?“

„Ker ni vedel ničesar o njegovem prihodu v Pariz, se je bal, da ga zamenja s kom drugim, ki mu je podoben; potem je moj prijatelj nekoliko mlačen; v dvomu je storil to, kar bi bil storil vsak modrijan ali mlačenž: ker je dvomil, ni ukrenil ničesar.“

„Vi bi ne bili ravnali tako, občan,“ je pripomnil Dixmer smeje se,

„Ne, priznati moram, raje bi se bil zmotil, nego da bi mi bil ušel tako nevaren človek.“

„In kaj bi bili storili, gospod?“ je vprašala Genevieva.

„Kaj bi bil storil, občan?“ je odvrnil Maurice, „no, zapri bi bil vsa vrata, ki vodijo v Temple; potem bi bil stopil naravnost k patrolji, prijel bi bil viteza za vrat in mu rekel: „Jaz Vas aretiram kot izdajalca domovine.“ In ko bi ga imel enkrat v pesti, bi ga ne bil več izpustil, za to jamčim.“

„In kaj bi bilo sledilo potem?“ je vprašala Genevieva.

„Prišel bi bil on in njegovi sokrivci pred sodišče in v tej uri bi bil že obglavljen.“

Genevieva se je zdržnila in je s strahom pogledala svojega soseda. (Dalje.)

P O D L I S T E K

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge.) 22

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

Toda ta mož, strojar in delovodja, kakor je povedal Dixmer, je Maurice kmalu pomiril, ko je izpovedal svoje patriotične misli in revolucionarna načela. Dal je duška svojemu začudenju, da so jetnike v Templu zaupali stalnemu, lahko podkupljivemu svetu in uradništvu, čegar zvestoba ni bila prav zanesljiva.

„Da,“ je dejal občan Morand, „toda priznati je treba, da je obnašanje teh uradnikov doslej ob vsaki priliki potrdilo zaupanje, ki je ima dežela vanje, in zgodovina bo enkrat pričala, da ne zaslučuje samo občan Robespierre priimka „nepodkupljivi.“

„Seveda, seveda, toda sklepati iz tega, ker se nekaj ni zgodilo, da se sploh ne zgodi, bi bilo nesmiselno. Ravnotako je z narodno gardo,“ je nadaljeval delovodja; „kompanije raznih sekcij so po vrsti klicane v Temple k službi. Ali ne menite, da bi se našlo v eni ali drugi kompaniji, ki šteje

Akcija italijanske flote v Rdečem morju.

DUNAJ 21. Iz Londona poročajo: Jutrnji listi javljajo iz Gedde v Araaji, da se je predvčeraj italijanska flota pojavila pred Geddo in da križari v tamošnji vodah.

Italijanska vojna akcija proti Dardanelom.

PARIZ 21. (Izv.) Visoka porta je potom cirkularne note naznanila veselam, da bo v eventualnem slučaju, če bi pričela Italija vojno akcijo proti Dardanelam zaprla Dardanele z minami in izgnala iz Turčije vse italijanske podanike.

Aehrenthalova politika in Jugoslovanstvo.

Mi smo pred par dnevi na kratko, mirno in stvarno, označili svojo sodbo o preminolem diplomatu in državniku Aehrenthalu in o dogodku, ki pomenja višek državniške delavnosti tega pokojnega voditelja vnanjih poslov monarhije. Sodba, ki smo jo izrekli, je kulminirala v izjavi: aneksijo Bosne in Hercegovine samo priznavamo kakor potrebno zgodovinsko dejstvo. Način pa, kakor je bil izvršen ta epohalni državno-politični čin, moramo obsojati najstrožje ter moramo le želiti najnujnejše, da novi voditelj vnanjih poslov monarhije izbriše zle posledice Aehrenthalove metode, ki bi bila kmalu — in to faktično brez potrebe — izzvala katastrofalne dogodke — nelzmerne gorja, in ki je ustvarila najneprijaznejše razpoloženje proti naši monarhiji v državah, s katerimi si moramo v svojem najnujnejšem interesu želiti čim popolnejšega soglasja.

Tako smo označili mi svoje stališče nasproti politiki grofa Aehrenthala. In da s temi svojimi nazori nismo osamljeni v jugoslovanski javnosti, nam dokazujejo izlasti glasovi vsega nezavisnega hrvatskega in srbskega novinstva v monarhiji.

Ljubljanski „Slovenec“ pa je tudi ob tem vprašanju zavzel povsem drugače stališče in je napisal ne le ciljem Aehrenthalove politike, ampak tudi njegovi metodi (torej tudi največjemu evropskemu škandalu: uprizoritvi „veleizdajniškega“ in Friedjungovega procesa), tako zveneč in ob enem tudi se slovanskega stališča, tako — recimo kar naravnost — odličen slavospev, da smo bili (da-si že navajeni na marsikaj) kar frapirani.

„Slovenec“ je napisal med drugim: „Grof Aehrenthal je spolnil nade, ki jih je stavila nanj avstrijska javnost in se izkazal v avstrijski zunanji politiki kot izvanrednega, spretnega in energičnega moža. Največje njegovo delo je bilo aneksija Bosne in Hercegovine. Posebno Jugoslovani mu bomo ohranili za to zgodovinsko dejstvo, ki ga je izvršil, trajen čut hvalečnosti in spoštovanja. Mož se ni ustrašil ne srbske, ne laške irredente, ne ruskega rožljanja s sabljo, ne angleških intrig, tudi ne praznih čenč avstrijskih liberalcev in z naravnost železno roko in jekleno energijo izvedel aneksijo Bosne in Hercegovine.“

„Aneksija Bosne in Hercegovine je najbolj svetla točka v življenju grofa Aehrenthala: ne samo Jugoslovani, ampak vsa Avstrija se mora s hvaležnostjo spominjati moža, ki je s tem dejanjem pobil vse govornice o inferiornosti in brezpomembnosti naše države in silno dvignil ugled naše monarhije po vsem svetu.“

„Grofu Aehrenthalu pa moramo dati spričevalo, da je bil mož izvanredne nadarjenosti, izborni diplomat, v prvi vrsti pa Avstrijec, ki je vedno in vselej zastopal koristi Avstrije, velik patriot, ki mu je ležala čast, slava in korist naše monarhije na srcu.“

Vsaka besedica ovaja tu, da je pisec tega slavospeva v prvi vrsti mislil na ona mesta, kjer naj bi ta izvajanja napravila čim intenzivnejši utis: captatio benevolentiae. Komu na korist, tega ne treba še le pripovedovati. Radi bodočih velikih bojev jugoslovanstva za svoje popolno uveljavljenje ne smejo te enunciacije glasiti glavne slovenske stranke ostati brez zavrnitve. Da pa se izognemo zelo verjetni eventualnosti, da bi se nas hotelo odpraviti po tisti znani metodi, češ, da smo neresni, fantasti, šoveni in neslani hej-Slovani politiki, hočemo tu citirati nekaj markantnih odstavkov najumernejšega in nestranskega hrvatskega lista — „Agrarier Tagblatta“.

Niti tragika konca Aehrenthalovega — pravi rečen list — ni tako silna, da bi mogel Hrvat ali Srb udušiti čustva, ki se jima oživljajo že ob imenovanju tega imena. Grof Aehrenthal je imel v sebi sposobnost za velevlastno politiko in jo tudi delal. A najtragičnejše v usodi tega državnika je, da je umrl ravnó v času, ko je v svoji politiki nastopal nova pota in bi bil morda sprizajnil s seboj tudi Jugoslovane, katerim je storil toliko zalega in jim sekal najgloblje rane.

Ker mu pa to ni bilo dano, nam je tudi ob njegovem mrvaškem odru težko

najti spravljivih besed. Preveč hudega nam je storil, da bi mogli tudi po njegovi smrti govoriti o njem brez trpkosti. Naj se navaja v njegovo obrambo, kar hoče: veleizdajniška kampanja ni bila potrebna za izvedenje aneksije; ni bila potrebna uporaba falzificiranih dokumentov, da bi se nemu celemu narodu pritisnil pečat veleizdajstva na čelo. Tega ni možno braniti, ne opravičevati, pa naj je bil cilj, ki si ga je stavil grof Aehrenthal, še tako visok. To bi bil mogel doseči, ne da bi bil nudil svetu prizor, ki monarhiji ni koristil, a njegovi politiki škodoval.

Ravno mi Jugoslovani imamo poseben naroden interes na tem, da ima monarhija veljavo na Balkanu. In če v onem času ne bi bili uprizorili veleizdajniške kampanje, če ne bi bili na Hrvatskem takorekoč suspendirali ustave, in če ne bi bili ogrozili zagrebških ulic s fanatiziranimi legijonarji in najetimi razbojniki: bi bile vse stranke z radostjo in navdušenjem pozdravljale aneksijo. In gotovo bi bil grof Aehrenthal izvršil še večjih stvari, da je upošteval in izrabljaj razpoloženja in čustva v onih deželah monarhije, na katere je njegova vnanja politika morala napraviti najgloblji utis! Kako vse drugačen bi bil spomin na grofa Aehrenthala! Kakov mož bi bil to za Evropo, za monarhijo in za nas, ako bi bil izvel aneksijo brez veleizdajniške kampanje!

Čitatelji vidijo, da se sodba zagrebškega lista v jedru popolnoma pokriva z našim: aneksija — da; način izvedenja pa vzbuja grenka in bolna čustva! In kar moramo še posebno poudariti: „Slovenec“ služi za njegov slavospev tudi srbska tvedenta; za „Neues Tagblatt“ pa je ravno veleizdajniški proces najžalostnejše poglavje v zgodovini Aehrenthalove politike! In tu smo še posebno in popolnoma na strani zagrebškega lista.

Novi kurz.

Cesar je v lastnoročnem pismu, s katerim je grofu Aehrenthalu naznanil, da sprejema njegovo demisijo, ter ga zagotavljal svojega neskrčenega zaupanja nele do njegove osebe, temveč tudi do njegove politike.

Iz tega pasusa so potem seveda nekateri listi sklepali, da politični kurz, ki ga je nastopil grof Aehrenthal, ostane tudi v bodoče nespremenjen. No, v glavnem utegne to tudi veljati, namreč glede trozveze in vnanje politike. Ali, ne smemo pozabiti, da ima vsakodnevni minister zunanjih stvari velik upliv tudi na tok notranje politike. To velja namreč posebno glede jugoslovanskih stvari, to je Hrvatske ter Bosne in Hercegovine. Saj je le predobro znano, da je glasoviti veleizdajniški proces bil insceniran, če že ne po grofu Aehrenthalu, pa po njegovi neposredni okolici, oziroma njega zaplečnikih. Po tem torej, da je cesar izjavil zaupanje v to politiko, bi se dalo sklepati, da ostane dosedanji kurz tudi v bodoče nespremenjen. Vendar pa temu menda ne bo povsem tako, v kolikor smemo soditi po dogodkih zadnjih dni.

Grof Berchtold je sicer še s sedmimi pečati zapečaten knjiga in ni možno izreči sodbe o njem, dokler ne vidimo, bo-li hodil po poteh svojega prednika, ali pa nova pota.

Drugače pa je z imenovanjem Bilinskega za skupnega finančnega ministra. To imenovanje je zelo simptomatično, ker dopušča domnevanje, da se hoče napraviti konec dosedanjemu gospodujočemu madjarskemu uplivu na skupne stvari. Pogubnost tega upliva se je kazala posebno jasno v Bosni in Hercegovini, kjer so Madjari uvedli pravo roparsko gospodarstvo, ter so anektirani deželi neusmiljeno eksploatirali gospodarski in politični.

S padcem Buriana je padlo tudi to madjarsko gospodarstvo; vsaj nadejati se smemo temu — to tembolj, ker pojde za Burianom tudi sekcijski načelnik za bosanske stvari v skupnem finančnem ministertvu Horovitz.

Upati smemo pa tudi, da ta sprememba v skupnih ministertvih ne ostane brez upliva na razvoj dogodkov na Hrvatskem.

Upajmo vsaj, da je z novimi možmi nastopil tudi drug kurz!

Iz Hrvatske.

Je-li bil ban Cuvaj v avdijenci pri prestolonasledniku?

Kakor znano so uradne „Narodne novine“ najprej nznanzale samosvestno, da je ban Cuvaj odpotoval na Dunaj, da napravi „obiske“ pri členih cesarske hiše. Potem je padalo v oč, da uradni list ni nič omenjal banovega obiska pri prestolonasledniku — torej vsakako najvažnejšega. Ljudje so začeli ugibati to in ono: je-li bil ali ni bil? Nu, kmalu se je doznalo iz drugih virov za vzrok temu oficijelnemu molku. In to je bil res interesanten, simptomatičen in tehten razlog. Glasov te verzije prestolonaslednik niti ni hotel vsprejeti bana Cuvaja! Seveda: potemtakem ni kazalo družega nego lepo molčati.

Sedaj pa prihaja zagrebški „Neues Tagblatt“ z drugo verzijo, ki se glasi:

Prestolonaslednik se je sprvega sploh branil vsprejeti Cuvaja ter mu je dal oficijelno priobčiti, da ga ne more takoj vsprejeti, ker ga — prestolonaslednika — ovirajo drugi posli. Ban Cuvaj je moral na Dunaju čakati na avdijenco. Slednjič je bil Cuvaj vsprejet v avdijenci. O tej avdijenci pozna ogrska opozicija celo vse podrobnosti. Čim je ban Cuvaj stopil v avdijenco s sobo prestolonaslednikovo, je bil presenečen, uzrši resni obraz visokega gospoda. Banu je bilo tesno pri srcu. Takoj je izprevidel položaj in po nekotikih konvencionelnih besedah se je jel pripravljati, da bi podal prestolonasledniku poročilo o položaju na Hrvatskem. Prestolonaslednik pa je pripomnil: „Hvala, sem že najnatančneje informiran o položaju na Hrvatskem.“ Z mnogopomembnim „Hvala za vaš obisk“, je nadvojvoda odslovil bana ne, da bi mu bil podal roko!!

Ce je ta poslednja verzija v soglasju z resnico, potem stoji za Cuvaja jako zlo — skoro hujše, nego bi mogli soditi po dejstvu, da prestolonaslednik sploh ne bi bil sprejel te žalostne figure na historično-znameniti stolici hrvatskih banov. Pa tudi če opis v „Neues Tagblattu“ ne odgovarja dejstvom, je vendar-le znakom, da je zlo za g. Cuvaja: ako ogrska opozicija izmišlja take neugodne stvari, ovaja že najneprijaznejše razpoloženje proti banu. To bi pomenjalo začetek kampanje proti banu. A kaka usoda čaka ogrske eksponente, proti katerim je ogrska opozicija naperila svoje zistematične kampanje, to je občutil na svoji lastni koži ban Tomašič, prednik bana Cuvaja. Tudi Cuvaj bo moral iti pota vseh Rauchov in Tomašičev!

Državni zbor

se zopet sestane dne 5. marca ob 11. uri predpoludne. Dnevni red prve seje je: 1. Poročilo draginjskega odseka: a) o predlogih proti kartelom; b) o predlogih zadevajajočih draginjo premoga; c) o predlogih glede obdajanja žganja; d) o predlogih v vprašanju administrativnih odredb proti kartelom. 2. Prvo čitanje vladnih predlog glede novega brambenega zakona, domobranstva ter vojaškega pravnega reda za skupno armado in domobranstvo.

Volilci kmečkih občin okraja Voloskoga!

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri je sklenilo postaviti kandidatom za izpražnjeno mesto zastopnika kmečkih občin volilnega okraja Volosko v istrskem deželnem zboru gospoda

dr. a Frana Brnčić

odvetnika v Trstu

pripadnika istega okraja.

V teh odločilnih casih, ko gre za izvojevanje pravic hrvatskega in slovenskega naroda v Istri, je potrebno da ob strani ostalih poslancev, ki v istrskem deželnem zboru zastopajo hrvatsko-slovenski narod v Istri, bodi človek globokih umnih sposobnosti, jeklenega značaja, voljan vstrajno delati za dobrobit naroda.

Tak človek je gospod dr. FRAN BRNČIČ, Istran, pripadnik Voloskega okraja, sin kmečkih roditeljev, rodoljub z dušo in telesom, ki pozna natančno potrebe in volje, ki tišče hrvatsko-slovenski narod v Istri, posebno pa one omenjenega okraja, in ki je pripravljen vlagati vse svoje sile za to sveto svrhu.

Volilci kmečkih občin okraja Voloskega! Izvolite vsi jednoglasno gospoda

dr. a Frana Brnčića

odvetnika v Trstu,

ki bo gotovo najvspešnejše zastopal Vaše interese v istrskem deželnem zboru.

On Vam bo v zboru in izven njega na pomoč v vseh Vaših kulturnih, političnih in gospodarskih potrebah.

Do njega se boste mogli vsak čas obrčati s polnim zaupanjem.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri pričakuje od vsacega zavednega narodnega volilca, da odda, kakor je do sedaj, tudi ob tej priliki svoj glas za priporočena podpisana političnega društva.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri.

Domače vesti.

Črnogorski kralj v Trstu. Sinoči ob 7-55 je z brzovlakom državne železnice dospel v Trst črnogorski kralj Nikola s princem Petrom in spremstvom 10 oseb. Nastanil se je v Excelsior Palace Hotelu. Danes zjutraj se kralj, princ Peter in del spremstva v avtomobilu odpeljejo na Reko, kjer se ukrcajo na parnik „Ungaro Croate“, s katerim odpotujejo v Kotor. Drugi del spremstva se pa z Lloydovim parnikom odpelje direktno v Kotor.

So-li podvrženi zavarovanju proti nezgodam delavci, ki so zaposleni pri sekanju gozdov in pri prevažanju lesa? Ker je to za delavce jako važna stvar, — posebno v goratih krajih, kjer je ta trgovina z lesom ena najglavnejših trgovin — bo gotovo zanimalo, ako podamo tu nekoliko pojasnil.

Zavod proti nezgodam v Trstu, kateri razteza svoj delokrog na Primorskem, Kranjskem in Dalmaciji, je zmirom trdil, da so podvrženi zavarovanju proti nezgodi samo tisti delavci, ki so zaposleni pri žagah, gonjenih s strojno silo; a delavci zaposleni pri sekanju gozdov in pri prevažanju lesa, da niso deležni tega zavarovanja.

V naredbi ministerstva notranjih stvari z dne 2. 8. 1909 drž. zak. št. 117, in sicer v odstavku 397a o razdelitvi v razrede obrtnije, podvržene zavarovanju proti nezgodam je označena tudi ta vrsta delovršbe. V smislu te naredbe je okrajna bolniška blagajna v Gorici vložila priziv na razsodišče Zavoda proti nezgodam v Trstu, vzdržujoč, da so zavarovanju proti nezgodam podvrženi vsi delavci, zaposleni pri sekanju gozdov, kadar je sekanje gozda podjetje prideljeno prevažanju lesa; in to se dogaja v vseh slučajih, ko je kak podjetnik prevzel sekanje gozda za pozneje odvažanje lesa.

V seji razsodišča Zavoda proti nezgodam v Trstu v Trstu, ki se je vršila dne 15. 2. 1912, je bila prečitana izjava obrtnega nadzornika v Trstu, ki pripoznava da mnenje okrajne bolniške blagajne v Gorici, zastopane po svojem voditelju g. Tuntarju, odgovarja zakonu.

Tu moramo tudi omeniti, da vsi drugi Zavodi proti nezgodam pripoznavajo to; samo Zavod v Trstu noče pripoznati tega.

Naš namen je ta, da s tem obvestimo vse prizadeto delavstvo, posebno pa v gorških krajih, kjer je ta industrija zelo razširjena in kjer nam je znano, da je že mnogo delavcev zaposlenih pri takih delovršbah ponesrečilo, a ne vedo, kakšne pravice jim gredo po zakonu, vsled česar ostajajo — četudi nesposobni za delo za vse svoje življenje brez vsake podpore in pripomoči. Tudi za podjetnike same je to važnega pomena, da se znajo ravnati v tem smislu, kakor tudi, da takoj naznanijo vsak slučaj nezgode na pristojno mesto, ker v nasprotnem slučaju jih lahko doletijo hude posledice. Delavci pa, ki se jim je pripetila kaka nesreča pri takih delovršbah, morajo zahtevati od zavoda proti nezgodam tiste pravice, ki jim gredo po zakonu v takih slučajih. Pritožbe v teh slučajih ako Zavod noče pripoznati delavcem teh pravic je vložiti na razsodišče Zavoda proti nezgodam v Trstu.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na javni shod, ki se bo vršil danes v četrtek ob 8. uri zvečer v društveni dvorani v ulici sv. Franciška št. 11. I v Trstu po sledečem dnevnem redu: 1) Zboljšanje delavskih mezd, 2) Volitev v personalno komisijo državne železnice, 3) Razno. Z ozirom na ta velevažni dnevi red vabimo k najobilnejši udeležbi. Prosimo vse one tovariše, ki bodo čitali to vabilo, da naznanijo svojim sotovarišem, ker radi praznika na pustni terek tiskarna ni mogla pravočasno natisniti letakov in da je torej častna dolžnost vsakega slovenskega železničarja, da privede manje zavedne tovariše s seboj in da skrbi, da bo udeležba čim številnejša.

Pritožba iz občinstva. Že je skoraj drugo leto, kar dež razpira pot po „Skali sauti“, ne da bi se to pot popravljalo. Sicer se popravlja v toliko, da nasuvajo zemljo, ki pa napravljata tako blato, da ni možno več hoditi, Zadnje dni so pokrivali kanal in pri tem razrili pot in napravili tako blato, da bo možno le s sankami priti v mesto. Sedaj ima res pravo ime „skala santa“ ker ni zadosti, da imamo tako nezno blato, ampak tudi pot je od dežja tako razrovana, da so se napravile prave stopnice. Vabimo in prosimo merodajne osebe, naj pridejo v deževnem vremenu na sprehod „po skali sauti“ da se prepričajo, v kako slabem stanju je pot, ki ne služi samo domačnom-davkoplačevalcem, ampak tudi tujcem, ki hodijo na Opčino in nasprotno.

Sprememba posadk. V področju 3. vojnega zbora bodo v prihodnjem mesecu marcu sledeče spremembe: Deli 47. pešpotka bodo iz Kormina in Gorice premeščeni v Kviško in Biljano. 97. pešpolk pojde izvzemši enega batalijona iz Trsta v Belovar na Hrvatsko, oziroma Karlovec. 20. lovski poljski batalion pojde iz Tolmina in sv. Lucije v Kormin. Gorska topniška baterij 3 tretjega gorskega topniškega polka pride iz Beljaka v Tolmin. Nadalje pride dva oddelka strojnih pušk in 3 batalijoni 19. pešpolka z Dunaja v Tolmin, Kobarid in Sežano. Polkovni štab, oddelek strojnih pušk in 3 batalijoni 32. pešpolka v Trst. Vse spremembe se imajo izvršiti pred velikonočnimi prazniki.

za gospode in dame, lodno in modno blago
KAREL KOCIAN.
tovarna sukna
v Humpolcu (Češko).
Uzorec franco.

Sukna,

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni tordki **Križmančić & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

„Novi Akordi“ brez priloge? Mar-sikdo bo neprijetno iznenadjen, ko zapazi, da v ravnokar izišli 6. št. glasbenega lista „Novi Akordi“ — zadnji številki X. letnika — ni književne priloge. V uvodu pod naslovom „Non nostra culpa“ nam je povedalo uredništvo vzrok: Stroški so ogromni, naročniki pa sramotno maloštevilni: od založništva prelinirani obseg priloge je bil v minoletem letu že s 5. številko prekoračen. Po najvestejših in še tako nesebičnih predurkih bo podjetje primorano ustaviti izdajanje književne priloge, če se z novim letnikom ne poveča število naročnikov izdatno. Časopisje in naši glasbeni kritiki priznavajo, da je ravno priloga velevažna činiteljica našega napredovanja na glasbenem polju. Vsled tega je skrajni čas, da se zavedajo vse privatne osebe, ki se zanimajo za slovensko glasbo, ali bi se vsaj morale zanimati za njo, in vsa glasbena društva, da je sedaj največja nevarnost, da zgubimo še to jedino splošno glasilo jugoslovanske glasbe.

Ce se upošteva, da znaša naročnina celoletno le 10 K, za katero razmeroma res malenkostno vsoto dobivajo naročniki najmanj 72 strani dobrih, izvirnih jugoslovanskih muzikalij in razun tega časopis, ki — ne glede na večje izvirne članke — poroča vestno in objektivno o vseh domačih glasbenih zadevah in informira o vseh važnih pojavih svetovne glasbe in ki je v najboljšem tiru, da postane prava glasbena revija s širokim horizontom, kakor je Jugoslavlani doslej sploh niso imeli, je vendar pričakovati, da se domisljijo naši glasbo ljubeči rojaki, vsa glasbena društva, umetniški mecen ter javni zavodi in zastopi in da to kulturno važno, od začetka do danes nesebično podjetje podpirajo vsaj z vstopom v krog naročnikov.

In tona, ki zveni iz gori omenjenega apela uredništva, je razvidno, da je to zadnji poskus, obvarovati slovensko glasbo velike škode, ki bi jo trpela vsled ustavitve literarne priloge „Novih Akordov“ in zadnji poziv k dejanskemu podpiranju tega potrebnega kulturnega podjetja.

Opozorjamo naše čitatelje na to izjavo in jih pozivljamo, da pristopijo nemudoma krogu naročnikov „N. A.“, predno je prepozno. Naročila sprejemajo založništva L. Schwentner v Ljubljani in vse knjigarne.

Razpisana služba. Na tukajšnji c. kr. državni gimnaziji je s 1. majem tekočega leta popolniti definitivno mesto šolskega sluga. Prošnje je uložiti do 31. marca t. l. na namestništvu.

Odborova seja „Slovenske Matice“, dne 17. febr. 1912. v Ljubljani. Od zadnje odborove seje so zborovali znanstveni odsek v prisotnosti tajnika Jugoslovanske Akademije v Zagrebu, prof. Manojloviča, dalje knjižni odsek in agitacijski odsek. Letošnja glavna skupščina bo dne 17. marca ob 10. uri dopoldne. — Odobril se je zapisnik zadnje seje ter pri tem konstatiralo, da ni pisatelja, ki bi za „Slov. zemljo“ opisal Štajersko v zemljepisnem in zgodovinskem oziru. — Predlog o zvišanju članarine se je odkazal odseku za izpremembo pravil. — Razpravljalo se je o vprašanju, ali bi Matica mogla imeti knjigarne za poverjenike. — Za leto 1912. izide 1.) Zbornik (dr. Štebinger, Bibliografija; Remeš: Korespondenca M. Kuralt in A. Linhart.) 2.) Narodne pesmi; 3.) Prevod „Spominov iz mrtvega doma“ Dostojevskega; 4. Kne-zova knjižnica s prispevki dr. Laha, Milčinskega, Premka itd. in z llesičevno razpravo „Ideja slovenskega naroda“; 5.) Peterlin-Petruska pesmi „Po cesti in stepi“; 6.) Letopis s posebno statistično in narodno-gospodarsko vsebino. — Za slovensko knjigo, ki bi jo za leto 1912. izdala „Matica Hrvatska“, ni primernih rokopisov.

Živnostenska banka v Pragi. Dne 20. t. m. upravnemu svetu Živnostenske banke v Pragi predložena bilanca za l. 1911. izkazuje, včevši prenos iz l. 1910 in po odbitku upravnih stroškov ter davkov, čistega dobička K 7.495.365 (proti K 4.763.133.44 l. 1910) t. j. 12.49%, delniške glavnice proti 11.90% prejšnjega leta. Občnemu zboru, ki je sklican na 10. marca t. l. nasvetovalo se bo, da se po statuarični dotaciji rezervnih skladov v znesku K 383.474.30 (proti K 241.908.88 prejšnjega leta) izplača 7 1/2% dividenda (proti 7%, prejšnjega leta) in sicer od delniške glavnice K 60.000.000. Leta 1911 izdane delnice v znesku K 20.000.000 so se obrestovale po 4% ter imajo tedaj še-le od l. 1912 dalje pravico na dividendo. Nadalje se boče nasvetovalo, da se po odbitku statuaričnih tantijem upravnega sveta in remuneracij načelstev podružnic ter nadzorstva odpíše K 250.000 na račun tekom leta nastalih izgub, K 300.000 določi rezervnim zakladom bančnih zadolžnic lastne emisije in K 1.000.000 specialnemu rezervnemu zakladu po 76. l. b. Statuta, ostanek od K 594.486.17 (proti K 518.551.42 prejšnjega leta) pa prenese na novi račun.

Novo delavsko konsumno društvo „Trst“ pri sv. Jakobu naznanja p. n. slovenskemu občinstvu, da je odprlo svojo novo gostilno dne 17. t. m. v ul. sv. Marka št. 19, kjer bo vedno postreglo svojim gostom z dobro vinski kapljico in dobriimi jedili domače kuhinje. Prihodnjo nedeljo priredi društvo koncert, sviralna bo godba NDO od 5. do 12. ure popoldne. — Več prihodnjic.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne bo zadnja predstava priljubljene opere

„PUNČKA“

Zvečer se ponovi najbolj uspela drama v tej sezoni, Rovetta-ova drama

„PAPA EKSCLENCA“

Radi priprav za opereto „Jesenski manevri“ je morala to nedeljo odpasti premijera, na kar se zlasti opozarja p. t. abonente.

Ženski in moški zbor imata danes zvečer ob 8. uri vajo.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Danes zadnjič „Mefistofeles“ kakor slovo gg. De Angelis in Paleta. V soboto častni večer Ruskovske z „Aido“, v nedeljo „Otello“.

EDEN. Varijetetna predstava.

Tržaška mala kronika.

Padel deset metrov globoko. Včeraj se je 5-letni Karol Kastelic, stanujoč na fortu Krekič nad Barkovljami igral na zidu, pri tem se mu je pa spodrsnilo in je padel 10 metrov globoko. Zadobil je po telesu le male praske, ker je k sreči padel na mehko zemljo. Pozvani zdravnik z rešilne postaje je dečka obvezal ter ga potem prepustil domači oskrbi.

Poskus samomora dveh prijateljic. Šivilji Leticija Dukjer, stara 20 let in njena 20-letna prijateljica Antonija Rane, sta se sinoči v stanovanju prve v ul. Sette Footane št. 1, IV. nadstropje zaprle v sobo, zamašile vse luknjice pri vratih in oknih ter potem zanele v železni ponvi oglje, z namenom, da bi se skupno zadušile. Močan duh oglja je pa opozoril domačine, ki so s silo odprli vrata in rešili obe deklici. Poklicali so zdravnika z rešilne postaje, ki je obem nudil potrebno pomoč ter ju stavil izven nevarnosti. Vzrok obupnemu činu so pri prvi baje dogovori, pri drugi pa neka srčna bolezen.

Velik požar. Včeraj zjutraj okolu 9. ure je v mirodilnici Josipa Macorin na Goldonijem trgu št. 6 izbruhnil požar, ki se je bliskoma razvil in provročil zelo veliko škodo. Trgovski pomočnik neki Humbert Norbedo je prižgal samovar na špirt, da bi segrel vrček vazeline. Samovar se je prevrnil in goreči špirt je hitro vnel raznetljive snovi v mirodilnici. Plameni so švigali do sicer jako nizkega prvega nadstropja in so provročili paniko med stanovalci gorenjih nadstropij tudi radi gostega dima, ki se je dvigal iz goreče štacune. Vladala je strašna zmešnjava, ki jo je večalo vplije ženskih in ključ velikanske množice, ki se je nabrala tam blizu. Mnogi, ki stanujejo v hiši, so bežali in odnesli s seboj svoje dragocennosti.

Ognjegasci so bili kmalu na licu mesta z nekaj vozovi pod poveljstvom kap. Chaudoina. Omejili so se na izolacije požarja. Po 10. uri je bila odstranjena vsaka nevarnost. Cela mirodilnica je bila vničena, ker ono malo blaga, kar ni zgorelo, je postalo popolnoma nerabno. Tudi delavnica zlatarja Fano v prvem nadstropju je trpela precejšnjo škodo radi dima in vode in ker se je usul del stropa nad mirodilnico.

Toliko Norbedo, koikor drugi pomočnik Emil Macorin, lastnikov sin, sta dobila opekline na raznih delih telesa in sta se morala zateči na zdravniško postajo.

Tramvaj je moral za dve uri ustaviti promet po prehodu della Fabra. Macorin je zavarovan proti požarju pri Societá Adriatica za 14.000 kron, ali on trdi, da znaša škoda 15 do 16.000 kron.

Kaj vse človek lahko nosi s seboj! Predsinočnjem je bil na Acquedotto aretiran težak Avgust Gratton, star 28 let, iz Tržiča, stanujoč na Škorklji 627, ker je na sumu, da se je vdeležil znanega uloma v tobakarno v ul. Giulia. Telesna preiskava je imela pri njem nepričakovan izid, prvacat rekord: 17 vetrihov. V njegovem stanovanju so pa našli več oblačila tatinskega izvira. Grattona išče tudi tržiška žendarmerija radi uloma, izvršenega v Tržiču.

Truplo najdeno po dveh mesecih. Na novega leta dan je izginil iz Sv. Križa, kakor smo poročali že včeraj, neki Alojz Bisin, star 26 let, ne da bi več kaj slišali o njem.

Predvčeraj pa so našli njegovo truplo v vodotoku Frana Košute v Sv. Križu št. 183. Zagledala je truplo Košutova žena, ko je šla zajemat vodo. Pri truplu so našli v žepu 48 kron, dve verižici in dve uri, katerih ena je bila zlata. Ne ve se, kaj je vzok temu samomoru. Truplo so prenesli v mrtvašnico na pokopališču Sv. Križa.

Izpred sodišča.

Mnogo dima, pa nič pečenke.

Včeraj se je vršila razprava proti Antonu Vidav in Antonu Sosič, oba z Opčin. Obtožena sta bila, da sta v noči dne 4. novembra 1911. na javni cesti, ki vodi na kolodvor drž. železnice na Opčinah napadla Antona Gomizelja iz Dutovelj, ga raklestila s pestmi in mu vzela klubok, ki sta ga potem vrgla v občestni jarek. Državno pravdnništvo je postopalo proti obtožencema radi zločina javnega nasilstva in zlohotnega po-

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.
Prodajalni v Trstu.
ulica Barriera vecchia šte. 38 in ulica dei Rettori št. 1.

Naznanja se slav. občinstvu, da ima vedno v svojih prodajalnah veliko izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka, za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovonom rojakom v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov. — Blago trpežno. Čisto in zmerno.

Hans Schmidt
zobotehnik

TELEFON TRST
št. 1085. ul. della Zonta št. 7. I.
1925

Sveža jajca in žive kokoši
so na prodaj po nizki ceni
v Trstu, ulica Glosue Carducci 40.

„TRIBUNA“ „SPLINDA“
najlažja dvokolesa amer. tipa so došla v velikanskem številu v Gorico, Stolno ulico 2-4.

Očali
najboljše vrste, bogata zaloga, od 70 vin. naprej. Čudeži!
„Helvetia“, ul. Barriera 19
Gramofoni in plošče.
Velika zaloga plošč s slovenskimi komadi od K 2.— naprej.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Via Aquedotto št. 15. Podružnica: Via Miramar št. 11.

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Besplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdeluje iglioničkim električkim strojem.

Hans Scheidler
zobotehnik
bivši: prvi zobotehnik
Dr. Ferdinanda Tanzer
Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575
Trst, Piazza C. Goldoni št. II.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo
tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec
SPREJEMA V IZVRŠITEV:
vse v stavbeno mizarstvo stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.
Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.
Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojnja za vsako množino!
Strugarski oddelček nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!
Vsa dela se solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačno. 529

Dr. Pečnik
(PETSCHNIGG)
Trst, via S. Caterina šte. 1
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in špecialist za kožne in — vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

UMETNI ZOBJE
Plombranje zobov
Izdiranje zobov brez vsake bolečine =
Dr. J. Čermák v. Tuscher
zobozdravnik konces. zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. n.

Stanovanja
se oddajo v „Narodnem domu“.
Poizvedeti je pri hišnem upravitelju v Trz. posojilnici

Berite in čudite se!
600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4-20.

Krasna, pozlačena, najfinjša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodoče 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovrtna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospode ali gospe, 1 krasen collier iz okolu 150 crjentalških perli, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapustnice, ovrtnike in prsi, zamčeno 3/4, Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih roboev, 1 eleganten žepni črninik iz nikla, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov, ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred, ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4-20. Odpošilja po povzetju eksportna tvrdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.
Kdor kupi 2 paketa dobi še zastoj zraven lep nakič z dvema rezili. Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nožič. Za to kar ne ugaja, se vrne denar. Torej je izključen vsak risiko.

Bogomil Pino
= urar in zlatar =
Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
KASPIOTI CERKVE SV. ANTONA NOVOGA
Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhonar, prstanov s dijamanti in bres dijamantov, ženske verižice, zlato in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah

Zaloga obuvala
in lastna delavnica
MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata šte. 19
Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

škodovanja, a je moralo slednjič odstopiti s pise c. kr. okrajni sodnji.

Poškodovanec je sicer potrdil ovadbo, a ni mogel natančno povedati, kdo od navzočih ga je pravno povdral; pač je pa potrdil, da mu je obtožen Vidav vrzel klobuk v jarek.

Zastopnik drž. pravdnitstva je zahteval uporabo zakona, a branitelj dr. Mandić je zahteval oprostitev obeh obtožencev, in sicer sklicuje se na pravne podatke.

Sodnik je oprostil oba obtoženca vsake krivde in kazne.

Koledar in vreme. — Danes: Stol sv. Petra. — Jutri: Romana dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 11° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Nestanovitno. Tupatam padavine. Temperatura malo spremenjena. Južni vetrovi.

Društvene vesti.

Sokolski pevski zbor. Ker je za danes zvečer sokolska telovadnica oddana, odpade današnja pevska vaja.

Ista se bo vršila prihodnji torek ob navadni uri. Na zdar!

Tržaška sokolska župa.

V nedeljo, dne 25. t. m. se vrši ob 9. uri popoldne v telovadnici tržaškega Sokola seja župnega vaditeljskega zbora

Dnevni red:

1. Praktična predelava prostih vaj za III. slovenski vsesokolski zlet. — 2. Redovne vaje v zboru. — 3. Volitev izpravevalne komisije in vaditeljski izpit. — 4. Predlogi za župni občni zbor. — 5. Naša udeležba na VI. zletu v Pragi. — 6. Župni zlet. — 7. Poročilo načelnika v preteklem letu. — 8. Volitev načelnika, njegovega namestnika in nadzornika za predlog občnemu zboru. — 9. Slučajnosti.

Ker je dnevni red zelo važen, prosim polnoštevilne udeležbe.

Prinesti je telovadno obleko seboj. Br. načelniki naj privedejo seboj vse društvene vaditelje. V slučaju lepega vremena se vrše redovne vaje v zboru na vojaškem vežbališču. Priti je v vsakem slučaju v telovadnico v Trstu. Seja se popoldne nadaljuje!

Nazdar! Miroslav Ambrožič načelnik.

Glasbena šola Šentjakobske Čitalnice. Vljolinska vaja za II. tečaj se vrši izjemoma danes v četrtek mesto jutri v petek kot navadno.

Odbor Novega delavskega konsumnega društva „Trst“ pri sv. Jakobu ima svojo izredno zelo važno sejo jutri v petek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Marka št. 19. P. n. odborniki naj pridejo polnoštevilno.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi I. izredni občni zbor v petek, 23. t. m. ob 1/8. uri zvečer v društvenih prostorih. Spored običajen. Za odbor: Stanko Nirauf, predsednik. Ivan Šlibar, t. č. tajnik.

Nar. del. organizacija.

— Skupina Lloydovega arzenala. Z ozirom na kritični položaj Lloydovega delavstva vabi strokovno tajništvo vse člane Lloydove skupine NDO na zaupen sestanek, ki bo danes ob 7. zvečer v društvenih prostorih NDO.

— V nedeljo ob 4. uri in pol popol. se bo v društvenih prostorih pri sv. Jakobu vršil sestanek skupin „Mestna plinarna“, „Čistilnica olja“ in „Linoleum“.

Tovariši, z ozirom na važnost predmeta razprave pozivljamo vas, da se udeležite v velikem številu tega sestanka.

— Na velikem pustnem plesu NDO v Narodnem domu so bile izžrebane sledeče številke:

520, 245, 796, 485, 370, 412, 190, 64, 216, 850, 427, 168, 227, 582, 940, 134, 898, 424, 658, 475, 733, 342, 170, 594, 443, 507, 399, 559, 351, 927, 200, 83, 760, 646, 42, 882, 318, 677, 123, 444, 872, 132, 292. Dobitki ki niso še dvignjeni, so na razpolago skozi 8 dni vsaki večer od 7. do 8. ure zvečer. Nadalje je ostalo v shrambi za obteko še 5 dežnikov in 1 klobuk. Lastniki teh predmetov naj se oglašijo od 7. do 8. ure zvečer v prostorih „Narodne delavske organizacije“.

— Odborniki „Zadružne gostilne“ NDO so naprošeni, da se gotovo udeležijo seje danes 22. t. m. ob 7. in pol uri zvečer v društveni gostilni ulica Carradori.

Vesti iz Goriške.

Iz Sežane. Redni občni zbor moške podružnice v Sežani (CM družbe) se bo vršil v nedeljo 25. februarja t. l. ob 2. uri popoldne z običajnim dnevnim redom v prostorih gostilne na „Vagi“. Ker se posebna vabila ne izdajo, vabimo p. n. člane in prijatelje družbe tem potom k obilni udeležbi.

„Sokol“ Deskle-Plave. — Občni zbor telovadnega društva „Sokol“, ki je bil napovedan za 28. dan minolega meseca, a se radi nepričakovane zadržke ni vršil, se bo vršil dne 25. t. m. točno ob 3. uri popol. v društvenem prostoru po običajnem dnevnem redu.

Iz Kanala. Na „ohceti“ g. Miha Gabrijelčič, žel. čuvaja v Plavch nabral Jos. Vales med veselimi svati za podružnico sv. C. in M. v Kanalu 12 K. — Denar je bil izročen gdč. blagajničarki podružnice. Hvala „ohcetarjem“!

Vina je še mnogo v Brdih na prodaj. Pretirane cene ob trgatvi so neugodno vplivale na kupčijo. Marsikateri posestnik se sedaj kesa — da je držal previsoko ceno. Cena vinu ne le da je ostala nespremenjena pač pa se je znižala.

Vesti iz Istre.

Umor v Opatiji. Iz Opatije poročajo: V nedeljo popoldne je bivši trgovec s konfekcijskim blagom Martin Tupy ubil z dvema strelji iz revolverja svojega prejšnjega sodruga, sedaj edinega imejitelja konfekcijske prodajalnice v vili Ivan, imenom Pejino. — Preden je Tupy izvršil svoj čin, se je hudo skregal s Pejino v pisarni za prodajalnico. Krogli sta prodrli v levo stran pljuč in v srce in provzročili takojšnjo smrt. Po dovršenem činu je Tupy pobegnil v Veprinac, kjer ima malo trgovino z mešanim blagom. Ob 2. uri popoldne so ga aretirali orožniki v nekem bližnjem gozdiču in izročili okrajnemu sodišču v Voloski. Tupy je oženjen in oče otrok. Pejina je bil star okoli 27 let in neoženjen.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 st. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in ser. oddelku.

Trgovskega pomočnika izurjenega v modni stroki z znanjem slovenske. laščine sprejme takoj Anton Fanin, Gorica. 388

Vila je na prodaj v Renčah pri Gorici blizu državnega kolodvora Volčjadraga za svoto 12500 kron. Stavba je na novo zgrajena, ima izvirno vodo na dvorišču in konjski hlev ter okrog poslopja približno 3000 mtr² vrta. Naslov pove ins. oddelek Edinosti. 389

Hišica v Bazovici, pripravna tudi za gostilno, se proda ali odda v najem. Naslov pove Edinost. 392

Služkinja, čedna in pridna se sprejme pri družini brez otrok takoj v Via di Tor San Piero 14, II. vrata 13. Javiti se med 12—1 uro. 393

Uradnik želi znanja s slovensko gospodnično v svrhu dopisovanja. Ponudbe pod „Correspondenza“ centralna pošta proti legitimaciji. 394

V zalogi pobištva G. Kerbler v Trstu, ulica Molin a vento št. 7 se proda prave pohištvo iz Solkana, kakor tudi divani, kanapé, ripo-pó po zmernih cenah. Kupuje se tudi in prodaja rabljeno pohištvo. 324

Slovinci! Ali še zdaj ne veste, da je edini Vaš fotograf ANTON JERKIČ? Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekališče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu zadostuje prsna mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpčija uzorce na ogled. Cene zmerne.

Prodajo se 3 male hiše vsaka z dvema stanovanji, kuhinjo in sobo, tudi posamezne. — Kje, pove ins. oddelek Edinosti. 383

Prodaja se furianske prašiče pri Vincencu Vidav na Opčinah (pri Šklova) v sobotah in nedeljah. 2456

Novo delavsko kons. društvo „Trst“ pri sv. Jakobu, ul. sv. Marka št. 19, si šteje v prijetno dolžnost, obvestiti al. obč. mesta in okolice, posebno pa Šentjakobčane, da je odprlo svojo novo gostilno v hiši F. Fabjana, ul. S. Marco št. 19, kjer bode točilo istrsko črno vino prve vrste, vipavsko belo in Puntigamsko eksportno pivo prve vrste, vse po najnižjih cenah; kuhinja bo vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Voditelj: Viktor Kosič. — Za mnogobrojno udeležbo vabi že sedaj Odbor.

Povsod električna luč

Neobhodno potrebna za spalne in bolniške sobe, klosete, temne hodnike itd. itd. Pri dnevni, več minutni uporabi več mesecev trpežna. — Baterija se lahko menja.

Cena 12 kron, nadomestna baterija kron 2-50.

LASTNI FABRIKAT!

F. S. Dalsasso - Trst

ulica Cassa di Risparmio št. 6.

Pošiljatve proti naprej poslanemu denarju, po povzetju 60 vin. več.

Gospodarska zadruga pri Sv. Antonu

reg. zadruga z omejenim poročtvom

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

v nedeljo dne 10. marca 1912 ob 4. uri popol.

v zadrughih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled istega.
5. Volitev nadzorstva.
6. Gospodarsko predavanje.
7. Slučajnosti.

SV. ANTON, dne 19. februarja 1912.

Protli kašlju, grlobolu, kataru, hripavosti, kataru, upadanju glasu itd. itd.

zahtevajte vedno

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd. — Dobivajo se v škatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu, Via Tiziano Vecellio št. 22 in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi. — Škatljica stane 60 stotink.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Nova: čevljarska: delavnica

Ignac Žiberna

Piazza Sansovino 8 (na zgornjo stran predora Montuzza)

Izdeluje in popravlja vsakovrstna obvala za moške, ženske in otroke; sprejema naročila po meri.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Razglas.

Županstvo občine Cerknica pri Rakeku naznanja, da se vrši **blagovni in živinski semenj** v ponedeljek dne 26. svečana t. l. Kupci za nakup goveje živine se vabijo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Manufakturna trgovina

Colombin & Pontini (Skednjic)

Trst, ulica Nuova 39.

Vse zimsko blago je na prodaj po najugodnejših cenah.

Pristna brnska sukna

pomladna in poletna sezona 1912.

Odresek 3 10 m dolg { 1 odresek 7 kron
1 odresek 10 kron
za kompl. moško obl. { 1 odresek 15 kron
(suknja, telovnik, hlače) { 1 odresek 17 kron
+++ samo +++ { 1 odresek 20 kron

Odresek za salonsko obleko 20 kron, kakor tudi površnike, tur. lodne, avilene kamgovne itd. pošilja po tov. cenah realna in solidna, dobro znana zaloga sukna

Siegel - Imhof v Brnu

Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, naročevati sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so velike stalne, nizke cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba tudi malh naročil v svežem blagu.

GOSZILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIC je

popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Bureau de Commerce

Trst, ulica Nuova št. 45

izposluje

posojila od 50 do 10.000 kron

: proti povračilu na obroke : tudi brez porokov

Ugodno letovišče! Ugodno letovišče!

Dvorec

skoraj nov, v najlepšem kraju Istre, v Portorože, tik železniške postaje, z lepim razgledom na morje in samo 3 min. oddaljen od morja in od morske kopelji, se takoj - radi preselitve

proda ali odda v najem

s pohištvenim ali brez pohištva.

Dvorec ima tri sobe in kuhinjo, z desne in leve strani vrt (skupno 1200 m² met.) spredaj gloriol in studenčica (najzdravejša voda cellega okraja) in vse udobnosti za malo družino.

Najlepša prilika za letoviščarje. Cena zmerne. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 14 in daje tudi potrebna pojasnila.

Najnovejši šaljevi, zbadljivi

pustni predmeti

se dobijo samo

v ulici delle Poste 9

pri RUDOLFU VOJTECH.

Če hočeš kaj zanimivega čitati, tedaj pojdi po 2. snopič

Doylovih detektivskih povesti

SHERLOCK HOLMESA

ter se naroči na nadaljnje

Kje? Pri tvrdki Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani ali pa v vseh drugih knjigarnah